

משאבות אנוש

ג'ניפר אבסירה וג'וליאן דונדה (צרפת)
טל גרנות
אורית ישי
סיגלית לנדאו
רועי מנחם מרקוביץ'
ניו מיינינג קולקטיב (נורווגיה)
אמיליה סקרנוליט (ליטא)

אוצרת: הדס קידר

23.9.16–5.1.17

מנהל המרכז: אורן עמית
עוזרת אוצרת: תמר רודד שבתאי
יועץ מלווה: שחר מרקוס

המרכז הוקם בתמיכת הרשות לפיתוח הנגב ומשרד התרבות

שעות פתיחה:

שני ורביעי 13:00 – 9:00

שלישי וחמישי 20:00 – 16:00

שבת ראשונה ושלישית בחודש 14:00 – 10:00

בן יאיר 28 ערד, מתנ"ס ערד קומה א'

08-9551531

acacarad@gmail.com

יותר מכל זרם אחר באדריכלות המקומית והבינלאומית, שמו של סגנון האדריכלות הברוטליסטי נקשר עם חזות של כוח. הסגנון הברוטליסטי, שפרח בשנים 1950–1975, התפצל מתוך האדריכלות המודרניסטית. המושג התגבש מתוך המונח Beton brut (בטון גולמי), שטבע האדריכל הצרפתי הנודע לה קורבוזייה. את האדריכלות הברוטליסטית ניכסו מוסדות וגופים מדיניים, אשר מבניהם דרשו שיטת בנייה מהירה ומאסיבית, ללא צורך בכיסוי חומר הבנייה. כך הם מיסדו את הבטון החשוף כשפה עיצובית. במיטבם, מבנים ברוטליסטיים הם יצירות מופת של אדריכלות ותכנון אורבני, ואילו בכישלונם הם חלום בלהות מאיים ודיסטופי. הקשיחות והאטימות של מבנים אלה היוו כר פורה עבור כמה מצורות האמנות המשמעותיות של תקופתנו: גרפיטי, אמנות רחוב וצורות שונות של אקטיביזם אורבני.

אינטראקציות גופניות עם סביבות אוטופיות/דיסטופיות נחקרות במונחים של תכנון אורבני, סוציולוגיה ופסיכולוגיה, וכן נבחנות בהקשרים אמנותיים מגוונים. הסגנון האדריכלי הברוטליסטי, כחלק מאותן סביבות, היווה מקור השראה ליצירות בתחומי הספרות, הקולנוע, המוזיקה ועוד. "מגדל טרליק" בלונדון הוא דוגמה אחת למבנה ברוטליסטי, שהיווה השראה עבור הסופר ג'יי. ג'יי. בלארד ברומן המדע בדיוני הדיסטופי High Rise, שעסק במחיר השפיות האנושית שגבה מגדל ברוטליסטי אחד – מבנה שזכה לעדנה בעת האחרונה בזכות אדפטציה קולנועית שלו.

בזיקה להקשרים אלו, התערוכה "משאבות אנוש" מציגה התערבויות אנושיות בסביבות של כוח ומתחקה אחר ביטויים של פעולות אנושיות בהקשר של סביבה בנויה. כך נוצר ניגוד בין הגוף – בייחוד הגוף הנשי – לבין הסביבות של כח. באופן זה האנושי מתעצם מול היצירה האנושית – הגוף מול אותן סביבות בטון עוצמתיות.

מבנים בהשפעת הסגנון הברוטליסטי נבנו גם בעיר ערד, שנוסדה מתוך תפיסה אוטופית מודרניסטית בספר המדברי ושימשה מרחב ניסיוני לאדריכלות. ככזו, ערד היא בגדר נקודה אחת על מפת רשת בינלאומית של סביבות אדריכליות מודרניסטיות מהזרם הברוטליסטי, המהוות מקור השראה ליצירות תרבות.

התערוכה מבוססת על יצירות שנוצרו במסגרת תכנית שהות האמנים "אמנות אדריכלות ערד", ובמסגרת תכניות שהות אמנים דומות בעולם. בין אם מדובר בעבודת וידיאו שבו משתתפות רקדניות צעירות מערד, המצולמות בין מבנים בעלי מאפיינים ברוטליסטיים, ובין אם אמנית-בת-ים שוחה בתוך שאריות של בסיס חיל הים הממלכתי הנורווגי – התערוכה פורסת בפני צופיה לקסיקון ויזואלי של הנוכחות הדינמית של הגוף האנושי בהקשר של סגנון האדריכלות הברוטליסטי העולמי; היא מציבה במרכזה מערך הקשרים מורכב הנע בין ממדים שונים: האדריכלי, הפוליטי, החברתי והגוף האנושי.

הדס קידר

סיגלית לנדאו, סלמה, 2007, וידיאו

האמנית נצפית מתוך חלון בניין משותף בדרום תל אביב כאשר היא צובעת באמצעות 'רולר על מקל' סימן שחור ההולך ומתפשט על דופן החלון. אט, אט – בקצב של שעון שמש – הפעולה המכאנית האנושית ממסגרת את האמנית בתוך ריבוע שחור.

קולקטיב ניו מיינינג, "הגוף שלך הוא שלי", וידיאו, 2016

במסגרת שהותן בתכנית "אמנות אדריכלות ערד", יצרו אמניות הקולקטיב את עבודת הווידאו אשר מתחקה אחר תהליך חיפוש מינרלים (prospecting) – בו חברות ענק שואבות את אוצרות ים המלח והנגב. האמניות ניצבו במקומות הרגילים בהם פעולת הכרייה פוצעת את הנוף. הנוכחות האנושית מול פעולות הכרייה מציבה שאלות מהותיות לגבי קיימות המדבר במאה ה-21.

אורית ישי, עוז 21, 2016, וידאו

סרט מסע בעיר מדברית ובהיסטוריה שלה, מסע המספר סיפור דרך סיפור. ברומן 'אל תגידי לילה' שנכתב על ידי עמוס עוז כשהתגורר בערד מתוארת העיירה המדברית הנשכחת, כשבין שורות הטקסטים מופיעים רמזים לסיבות האמתיות שהביאו להקמתה. הסרט הוא פרשנות אישית לסיפור, המוקרא תוך תרגום המילים לשפת גוף, פרפורמנס וריקוד כשברקע 'רעש' קולות העיר וערפל המדבר. בנות ערד הרוקדות לצלילי השיר 'בדרך אל האור', המבוצע על ידי מקהלת גמלאי העיר, חדרות תקווה ואופטימיות.

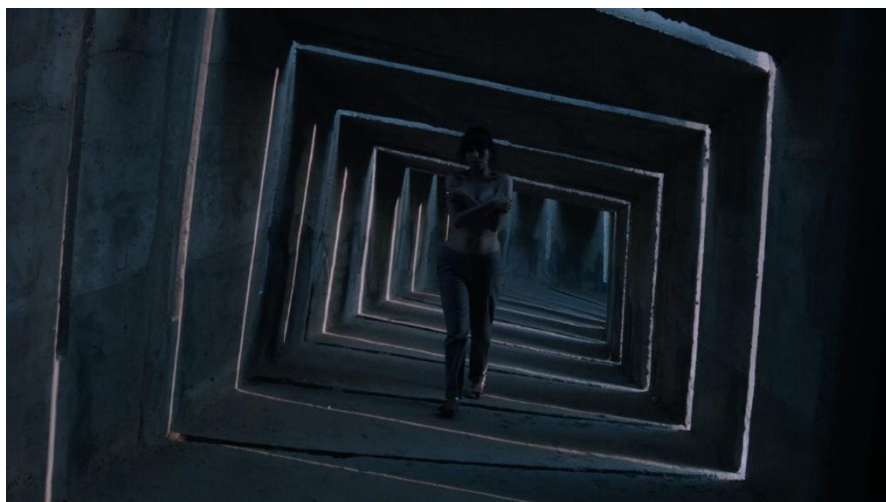
טל גרנות, גנשים, וידיאו, 2016

גרנות מתייחסת בעבודתה למרחב הפרברי-עירוני בשכונות המגורים בישראל ולאופן המפגש בינו לבין הגוף הנשי. מול הנוקשות האדריכלית, הגוף הופך לישות נוזלית וחמקמקה. המרווחים והסדקים בין החלקים הבנויים מאפשרים לגוף להתנועע, להתפתל ולהציע הגיון מרוכך למרחב הקשיח.

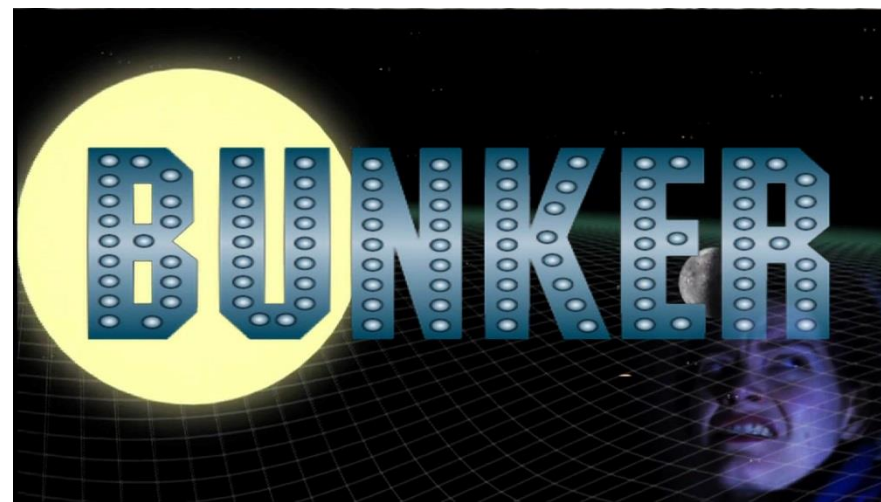

אמיליה סקרנוליט, אף מקום אינו עולה, וידיאו, 2015

העבודה נפתחת במבט-על של גוף מים פתוח. בת-ים מגיחה אל הפריים כאשר גופה נראית כרצועה כספית בתנועה. אדוות רכות ניתזות מזנבה השואב ושואף מים לאורכו של הפריים. המצלמה מנמיכה מבט, חודרת למים, ועוקבת אחר בת הים בעת שחודרת אל בסיס צוללות נטוש. המצלמה נעה לאורך התעלות, שבעבר אכלסו צוללות, ומגלה את צורות החיים החדשות שהשתלטו על הבסיס הצבאי: אלמוגים ותמנונים.

ג'ניפר אבסירה וג'וליאן דונדה (צרפת), *J wants to see the world, but the hallway of his life is a cage*, וידיאו, 2016
 גוף מגיח מתוך הצללים, חוצה את פסי האור החודרים אל פנים המבנה. העירום ושבריריותו של הגוף מודגשים לנוכח המבנה הברוטליסטי המקיף אותו, האנדרטה לחטיבת הנגב שתכנן דני קרוון. המבט הפנימי, האינטימי, יוצר הפשטה המנתקת את הסצנה מהמבנה השלם, ממקום ומזמן.

רועי מנחם מרקוביץ', בונקר, 8 דקות, גרמניה, שחקנים: ג'ין המילטון והאנס מאלטה מאהלר, 2016
 אשתו של אספן אמנות מפורסם יוצאת למסע נדל"ני בבונקר נאצי בליווי מתווך מן העירייה. היא מבקשת למצוא בונקר שישמש מחסן לאוסף האמנות של בעלה ושובו גם יוכלו בני הזוג להתגורר עם שני ילדיהם. במהלך הסיור הם אובדים בבונקר הענק ומגלים סודות מן העבר.

המרכז לאמנות עכשווית בערד
בן יאיר 28 ערד, מתנ"ס ערד קומה א'
08-9551531
acacarad@gmail.com